

PŘEDMLUVA.

Mluví-li našinec s Italy o poměru obou států, říkají vždy: Jen, prosím, nezapomínejte, co jsme Vidni vytrpěli, Vídeň poslala naše nejlepší muže na Špilberk! Načež vždy odvětim: Ano, ale táž Vídeň rozdrtila nebo zahnila do vyhnanství také naše nejlepší muže!

Právě tak říkají Čechové rádi: Vídeň zhubila naši svobodu na Bílé hoře! Načež odpovídám: Táž Vídeň popravila Horní Rakousy pod haushamskou lipou!

Dalmacie nařiká: Vídeň jest vinna naší bídou! Nemohu toho popřít, musím však dodat: Naši též!

Kdekolí na světě lidé řeknou Vídeň, nemysli tím město a jeho lid, nýbrž politiku: politiku odporu proti sebeurčení a samosprávě. Vídeň jest po celém světě označením útlaku, otroctví a bezpráví, s průvodem valčíků a s fiakry. Touto Vidni trpěli všichni rakouští

národové, nejvíce však (a to ostatní vždy zapominají) Vídeňáci sami.

Vídeňákovým neštěstím jest, že jej — ještě dnes — stihá všechna nenávisť, již kdy vzbudila politika vídeňského kabinetu. Jistě zasluhuje svého neštěstí. Neboť lichotilo mu velmi dlouho býti služicím této politiky.

Zatím však město vzrostlo, rodiny služebníků, které určovaly bytost města až do let šedesátých, musí ustupovat, pracující lidé pronikají a žádají svého práva.

Problémem Vidně jest, zda lidé zde pracující najdou sílu zničit starou Vídeň, smýti vinu minulosti a vytvořit nové město, město práce, práva a svobody, město ležící duchově v Evropě. Já v to věřím. A přeji si, abych se ho ještě dožil a mohl potom ještě ve starobě napsati jinou knihu o Vidni, knihu o nové Vidni.

15. března 1911.

Hermann Bahr.